

A MUNKA

Megjelenik: Szombaton
Negyedévre 25.000 K
Postaszám: 28.744 sz
Aróhirdeték: azvankint
1000 K., a legkisebb hird-
tés 10/100 K.

Salgótarjáni nevezetesség Franciaországban.

Nem panaszkodhatunk, hogy nem nevezetes hely ez a Salgótarján. Hiába, ennek az aktualitása mindig meg van. Hol itt rabolnak először a Kun Béla félemberei, hol valami bánya szerencsétlenség remeg-teti meg az emberek szívét. Van azután ha szükséges szenzáció a várospolitikai berkekben, is amelyet magukat erre hivatottaknak érzők sietnek megfelelő preperálással országjárni adni. És így tovább mindig volt és van valami, ami nem engedi, hogy Salgótarján nagyhirűségén csorba essék.

Ime itt van az ujak közül egy. Franciaországból hazajött salgótarjániak odakint rá ismertek egy emberre, aki nemrég még itt volt „nagy” ember. A sors különös játéka, hogy több munkanélküli várostársunk a franciaországi kommunisták egyik vezérében rátalált Czibor elvtársra, aki a proletárdiktatúra alatt Salgótarjánt és felső Nógrádot boldogította mint helyi potentát.

Nem kell róla sokat írunk ismeri mindenki mert ismernie kellett mindenkinek. Ez uralkodása nem is volt oly nevezetes, amidőn is több vezér társával ő volt, aki a „testvér” cseh szocialista köztársaság katonáit behívta, beinvitálta Salgótarjába, hogy mentesítse az itt lévő elvtársakat a román botoktól, meg a láthatáron veszedelmesen fehéredő nemzeti hadsereg ideolálti látogatásától. Igazán nem rajta mulott, hogy Salgótarjánt, nem, csatolták a „testvérekhez”

Dehát a sors tréfákat csinál és Czibor elvtárs kénytelen volt összes vitorlált felvonni a mint értesülünk a lehető leggyorsabban a francia „belső fronta” távozni. Ott sem maradt hüllen elveikhez a a multoktóberben ő volt egyik főirányítója a fiasokval végződött kommunista béke-sztrejknak, amely a rifkabil és drúz háboru ellen volt hivatva tün-

tetést rendezni. A kísérlet azonban balul ütött ki, mert a szegény beugratott véreinket tömegestől kergették el munka helyeikről a franciák szerint nemzetellenes sztrejkbán való részvétel vádjá miatt. Hiába a vér nem válik vízzé, aki itthon annyi tragédiának volt okozója, ott sem hagyja magára a szerencsétlen magyar munkásokat a a világot megváltoztató eszmék örve alatt dobáltatja az uccára, az éhség karmaiba. Nem volt elég az itthoni izgató szó a nyomán támadt szörnyű összeomlás, Páris környékén is fel-fel villan a vörös szín, amely mögül salgótarjáni arcot lát vigyorgni az inuen munkát keresni kiment városbeli.

Oh mily szomorú nevezetesség vagyunk! Az izgatás, a békétlenség, a magyartalanság innen kiüldözött megbélyegeztette távol országok leibujáiban, füstös gyűhelyein csörgeti a rubelt, sugja az átkokat s üldözeti ki a nehezen megszerzett munkahelyről az idegenben idegenül borkoló, magyar szóra hallgató munkásokat.

Ez az ember, résztvevő a frank-ügy kipattanása után jan. 14-én a Károlyi részvételével megrendezett egyik kommunista gyűlésen s itt arra izgatott, hogy vonuljon fel a tömeg a párisi magyar követség elé és távolítsák el a követet, aki szerinte nem képviseli Magyarország — már tudniillik az ő Magyarországu — érdekeit! S midőn ezt nem fogadták el, Czibor elvtárs nagy beszéd tartott, amelyben minden jelenlevőt — képzeliük és tudjuk, hogy kik lehetnek ott — felhívott, hogy levélben, üzenettel és minden módon szítsák az itthonlevőkben a forradalmat, mert csak forradalom után lehet megdönteni a reakciót. Ami pedig legfontosabb, mindenki jöjjön haza Magyarországra, mert a személyes agitáció a legcélravezetőbb.

Hát Czibor elvtárs akár hogyan

is csodálkozik, de határozottan azt állítjuk, szívesen látjuk mint salgótarjáni nevezetességet ismét Salgótarjánban. Kár az ilyen értékeknek odakint kóborolni a nagy világban, mint „hazatlan bitangoknak.” Csak jöjjön haza. Legálább akkor meggátolhatjuk, hogy szegény odakintlévő és küzködő véreinket még ott kint is szerencsétlenné tegye, őket börtönbe, családjaikat az éhség karjaiba dobja. Meggátoljuk, hogy ott gyalázza mosdatlan szájjal a mi szent

dolgainkat, intézményeinket, mert szegényen és arcunk, ha halljuk, hogy salgótarjániakat mint földieket üdvözl!

Csak jöjjön Czibor elvtárs a megcsalásban megkérgesedett szíve, a nemzeti védelemre elszánt magyar lelkek és kemény öklök várják érkezését, abban a Salgótarjánban, amelybe hiába küldi előre begestlen üzeneteit s mételeyez leveleit is.

Sz. I.

Az öntelt visszhang.

Vázsonyi Vilmos a magyarországi demokrácia apostola s az intrikák nagy mestere szükségesnek vélte, hogy válaszul a miniszterelnök hatalmas cikkére. Józán észél azt várta volna az ember, hogy ez a válasz legálább stílusban és moderban méltó pendantja lesz a miniszterelnök megnyilatkozásának, ha természetesen nem is támasztja alá az igazságnak az eleven ereje, amely ezt a vitát, már eleve is a miniszterelnök javára dönti el. Aki azonban Vázsonyi választ elolvasták, annak siralmas ürességén kívül megdöbbenek attól a pókhendi fölénykedéstől, mely izellen szemtelenséggel akarja ellepenni a tátonóg ürességet.

Vázsonyi igyekecsében és tehetetlen haragjában azonban olyan vádakat is vág a miniszterelnök ellen, amelyek elsősorban nem azt érintik, aki ellen irányozva vannak, hanem azt, akitől származik. Egyetlen józan gondolkodó ember sem fogja a miniszterelnököt a fajvédő politika hívének tartani s mikor Vázsonyi mégis ezt az állítást megkockáztatja, akkor tulajdonképpen a saját gondolkodásmódjára veti a legteljesebb fényt. Nem következtetünk mást csak azt, hogy Vázsonyinak mindenki fajvédő, aki azért a nemzeti gondolatot a maga teljes valóságában s mindenképp szűkszavú, aki minden mást elűző elsősorban magyar hazafi. Lehet, hogy Vázsonyi előtt Bethlen István nemes nacionalizmusa hiba és bűn, de bizonyos lehet benne a demokrácia nagy mestere, hogy ebben a bűnbe Bethlen Istvánnal az ország lakosságának 99 százaléka osztozik. Vázsonyinak a sorok közt elcsuszott második vádjá azt akarja sejtetni, hogy Bethlen István gróf titokban antiszemitizmust szit. Ezt az állítást nem polema, hanem a valóság cáfolja meg. Eppen Bethlen István miniszterelnöksége alatt sikerült a Magyarországon letagadhatatlanul erősen meglévő antiszemita hangulatot korlátok közé szorítani s ez nem éppen csekély mértékben a miniszterelnök érdeme. Vázsonyinak azonban most mindegy, amivel a miniszterelnöknek ártani vél s ő, aki már annyi csúrés csavarás mestere s titkos mozgatója volt, most sem jőd meg, ha az igazságnak egy-két értékesebb tagját kell operálni. Fő az, hogy a bombák hassanak, hiszen elvégre is csak az ország és nem Vázsonyi bőrére megy a dolog, akiak már oly nagy gyakorlatla van a külföldi üdülésekben, mikor ezt a körülmények ajánlatossá teszik.

Vázsonyi nyögdecselesének érdemi részével tehát tulajdonképpen nem is kell foglalkoznunk, de igenis foglalkoznunk kell azzal a silussal, amellyel a miniszterelnök személyét és egyéniségét lekezelni próbálja. Lehet, hogy Vázsonyi megszokta az ilyen modort, amikor fölül a vezéri Ferenc Józsefet s leereszkedik alantassalhoz, de hogy az ország közvéleménye ezt a hitvány fölénykedést undorral utasítja vissza, arról legyen meggyőződve. Elvégre Bethlen István őt esztendei munkával mutatta meg, hogy ki és mi ő letagadhatatlan, hogy az ország köszönhet egyet s más Bethlen Istvánnak. Bethlen István nem a ronitólás mestere volt, hanem az építés s vállalta a háládatlan munkát, hogy jövétgye azt, amit bizonyos urak elrontottak. Az ő mérlegének pozitívumával szemben ott áll Vázsonyi kártékony negativuma, akinek Magyarországot semmit sem köszönhet azon intrikákban kívül, amelyek mindig csak az ártás rossz szellemét idézték fel. Ha Vázsonyi nem akarja megártani, hogy Bethlen István tulajdonképpen kicsoda, ez nem azt jelenti, hogy Bethlen István senkisé, hanem csak azt, hogy a Vázsonyi féle mérték nagyon kicsi az ő kiválóságának megítélésére.

Álmok Szekerén.

Csak a napokban jelent meg a fenní címen egy kedves, bájos és gyönyörű versfüzér és dalbokréta.

Szerzője Móra László, a magyar tanítók gárdájából költői magaslatra, számottevő írói horizontra emelkedett s országos hírnévre szökkent értékes egyéniség „igazi poeta s valódi költő.”

S ma mikor minden intelligens ember újságot rendszeresen olvasó, irodalommal és poézissal táplálkozó finomabb szív és melancholikusabb lélek tud írni, különösen verset költeményt nóát és dalokat, nehé a valódi költő felfedezése. Mert soha talán egyetlen egy korszak sem gyönyörözött és termelt annyi „versificator mint ma” s bizony így a költői mérlegelesnél sokszor megtevének még a legszomorubb szemüvegen át kritizáló laikusok mellett a mának autentikus Gyulai Páljai, igazi hozzáértő bírálói is.

Azért esik jól az embernek azután ha véletlenül egy igazi költő könyve jut a kezébe és az iróasztalára.

Ilyen igazi költő, igazi pacsrta, fülemile szavú szent hurokon játkoz s elbávisló hangon zenélő és zengő álomlov és álomkatona. Az álmok szekerén halnak és nesztelenül álmodozó és muzikáló Móra László. Fia Móra Istvánnak az országosírú nagyevű költőnek aki nemcsak a Petőfi Társaságnak egyik áls di-

szé, de testvére Móra Ferencnek a magyar irodalom e másik fölkenének is.

A Móra családban úgy látszik családí örökség a költészet szármaló oltárai előtt igazi áldozatot gyújtani. A mának a legújabb költészetnek egyre bővülő lapjaira a Mórak arany cicerókkal rajzolják neveiket.

Móra Istvánnak a közelmúltban volt a negyvenéves írói jubileuma, de a nemzet ünneplésében a jóleső elismerés mellett talán még is az eshetik jól, a legjobban, hogy látja álomszívének örökösét, közvetlen leszármazottjaiban, gyermekeiben.

Móra István valamint összes gyermekei tanítómesterek. Érdekes és mindenesetre meglepő, hogy ma a tanítói státuszból annyi meg annyi kiváló érték kapcsolódik be a kultúra halhatatlansái közé... Móra László is a költők díszes sorába szívódott fel.

„Álmok Szekerén” c. verskötet a legremekbbs tanúságtétel költői hivatása mellett. Négy remek ciklusban foglalta össze másfél évtized verstermését mely a költői utnakindulás pillanatától, a hadak utánján „vérvirágos mezőkön” fakadt könnyfakasztó hadi pasztellek és foglonyosvedések dala inkarnálódott fájdalmas és noszalgias szépségein kívül mégrázón és meghatóan megnyilvánuló Urak rózák és örökérekű nélelejesek, különösen Rabkőnyimeiből s Álmok szekerén című ciklusokban egybe főzött versei azok am-

lyekben a hazafias és irredanta hang orfánja zenél. Minden dícsőretet megérdemlő könyvből, mely a mai, legújabbkor lírai alkotásainak szível-lélekkel, nagyonddal fülbemésző zengzets ritmussal és bámulatos technikával írt poénzát, szemelvényül közöljük a következőket nógrádi testvéreink fölvillanyozására:

A hazáról, trianonról így ír „Volt egyszer egy ország. (Álmok szekerén 120 oldal.)

Volt egyszer egy ország. Nem volt sehol parja.

Volt hegye, rónája, ezüstös Tiszája. Mienk volt a víze havasoktól dőlő. Mienk volt a partja végtelen-végig. Ezerkilencszázhusz mind ellopta tőlünk! Feldarabolt ország népe lett belőlünk. Hiába! Az Égben így volt ez megírva.

Volt nekünk Pozonyunk. Volt nekünk [Aradunk.]

Komárom várában magyar volt a dalunk! Mienk volt a Maros, mienk volt a Dráva. Mienk volt a egy tenger csillogó hulláma. Ezerkilencszázhusz mind ellopta tőlünk! Siralomvölgyé vált ezereves földünk. Erre is, arra is int a hősök sírja. Szegény ország sorsát boldog isten bírja!

Aranykönyvünk is volt! Bár most is ez [lenne]

Árpád, István, László, Mátyás neve lenne. Sokszor áldott nevek, most is áldott tettek. Föléjük azóta sok új lapot tettek

Fekett feketét éjszínű feketét, [Tolvaj hat esztendő sok sebet gyászsebet S lesz-e még e könyvbe arannyal bírva? Szegény ország sorsát boldog isten bírja.

Szinte szeretném minden magyar testvéremnek a szívébe vénni az alábbi is. Magyar Zászló

Álmok szekerén 86 old. Megzenésítette Murgács Kálmán.

Szeressük a főhéher színt Szeressük a földet. Szeressük a pirosvölét. Azott magyar földet. Mert a piros, fehér és zöld Ősi zászlónk színe. Benne fénylik, benne ragyog! Dicső mulunk hite. Hősök aranyhive. Szeressük ezt a zászlót, Szívbel szeressétek. Főnjatok rá hőstettekből. Új korszort, szípet, Hadd lengje be dicsősgéggel. Kárpát ősi orrát. Hadd hirdesse, hogy feltámad Szép nagy Magyarországot. Régi Magyarországot.

Ime ez a Móra Laci lelke, akit jobban érdekel rendeli meg könyvet az Országos Gárdonyi Irodalmi Társaságtól, vagy a szerzőtől magától Bpest I. kerület. A csinos és remek kiállítású mű ára 28 ezer korona.

Vadkerthi Béla.

Szegényügy és nyomorenyhités.

Akik a lételemességnek és ember-szeretnek oly magas fokára jutottak, hogy embertársaik szeméiből azoknak fájdalmát és kívánságait kiolvasni képesek, azok lehetnek környörületek.

Városunk utcáin nap-nap után találkoznak könnyörgő szemekkel, akik így kiáltanak hozzánk: „dobj egy ócska ruhadarabot felém, légy részvétellel sorsom iránt, segíts rajtam.” Sokan, nagyon sokan kerültek ebbe a helyzetbe önhibájukon kívül s ha az Isten anyagi javakkal megáldott bennünket ismerjük kötelességünknek, hogy embertársainkon valami képen javaink kamatával segítsünk.

Sajnos vannak olyanok, kiknek ajkáról könnyen elröppen a szó: Semmi közöm hozzá, ez nem az én kötelességem s abban a boldogtalan hitben ringatják magukat, hogy anyagi javakról csak önmaguknak tartoznak számadással s helyettük majd mások tesznek!

Taglajuk azonban egy kissé szegény-szegélyes kötelességét s keressük azt a vallásérköltési tényezőktől független körülményeket.

Ha a szegénység az egyéni józansághoz nyilvánosan fordul, segítségért: úgy koldusokkal állunk szemben, amikor is az adakozó részéről hiányzik a bizonyosság arra nézve, hogy a segítség szükségessége valóban fennforog-e. Ha az ily esetek száma felszaporodik: akkor velük együtt nő a dolog-és munkakerülő-k száma is és erőlyes rendőri ellenőrzésre van szükség, mert az ilyen csavargó koldusok az általános munkamegosztás rendjén kívül állanak s mint antiszociális elemek a társadalomnak nemcsak terheire vannak, de veszélyre is lehetnek. Ezekben az esetekben kell a szegényügyet teljesen az állam és áthárított vonatkozásban a városok és községek feladatai közé sorolni. Kényszer munkahelyek, dologházak, menhelyek azok melyek a társadalmat az ilyen elemektől mentesíthetik.

De előállhat a szegénység a támogatás igénylőnként azok önhibáján kívül is. Napjainkban vezető szerepet játszik itt a munkakielcsúszás, amikor is a szegénynek legnagyobb része ismét a hivataloknál kopogtat segítségért, úgy érezvén, hogy a hatóságok a szegényügyet feladatai közé sorolják s az államtól a köz-igazgatástól várják azt, hogy mindenkinélkifenn tartásáról a „köz” gondoskodjék. Az állam tett is intézkedéseket s a hatósági munkaközvetítő hivatalokat felállította, imitt-amott gondoskodott szűk-ségmunkák megindításáról is, sajnos azonban ezzel még a bajok orvosolva nem lettek.

Ebből azonban csak az következtethető, hogy az állam a szegényügy végleges megoldására nem képes s így a szegényteher nem is hárítható rá, noha ugyanazon polgárok összessége alkotja magát az államtól is.

Leghelyesebb tehát, ha a szegényteher megoszlik az állam, a tartózkodási és illetőségi község s azon hivatali és gazdasági ágazat között, amelyhez az illető munka szakmabeli szegény tartozik. Hogy pedig ezen megosztás mily kulcs és módszer szerint történjék, arra egy alapos szakfőtanács volna hivatott.

De fennmarad még mindig az a kérdés, kik legyenek azok, akikre a szegénysegélyezés bízassék. Veleményünk szerint ennek egy olyan szervnek kellene lennie, amely személyes és beható puhatólás alapján minden konkrét esetben megállapítaná és mérlegelné a segítség szükségességét és mértvét. Természetesen a segélyezés lehetőleg ne pénzben, hanem elsősorban szükségleti cikkeken történjék, ne legyen nagyobb, mint amennyi a szükség enyhítésére kívánatos, és jöjjön idejében. Mindig csak a valódi szükség tehát, nem csupán a nincstelenesség esetében, volna nyújtandó és csak addig tartson amíg szükséges. Hogy pedig ez megtörténhessenek, legelőszőrűbb volna, ha a városok és községek szűkebb szegényügyi kerületükre osztatnának s a kerület vezetésére egy-egy alkalmas „szegény atya” helyeztetnék.

Végeredményben azonban mégis csak a vallásérköltés parancsai azok, amelyek a szegényügyet okosan, igazságosan és gyorsan megoldhatják, s ha ezeket megtérjük, akkor alkalmazkodhatunk az éjjel nappal dübörgő gépek, a folyton visszafertő munkanélküliség és az erőszakoskodó szabadverseny okozta tömegnyomorhoz.

És még egyet!

A jót soha sem azért cselekedjük, hogy hűségünk nyerjen kielégülést, hogy azt javunkra kamatoztassuk, vagy hogy kicsinyes hálálkodásukra utazzunk és tüstént kedvünk vesztítsük, lemondjunk a jötevéstől mihelyest nem elég szép szavakkal köszönték azt meg, s ha hálátlan-ságot tapasztalunk, inkább a sárba dobjuk az adományt, mint hogy másnak adjuk, mert ne feledjük el, hogy jölteveinkért nem embertársainktól kell a végső jutalmat elvárunk.

Szegény gyermekek ingyen étkezési akciója a városban.

Az alábbiakban közöljük azon jöltevék névsorát, akik asztaluknál a szegény gyermekeket étkeztetik és pedig: Szánthay Istvánné, Köntzky Ferencné, Dravutz Antalné, dr. Tobola Nándorné, Szenes Arnoldné, Kovács Antalné, Simon Alajosné, dr. Hauptmann Béláné, Végh Kálmánné, Zsélyi Lászlóné, Veress Zoltán, Nagy Jánosné, Lapsánszki Jánosné, Kárpáthy Ödöné, Maróthy Gyuláné, Gábori Antalné, Kuchinka Gyuláné, Keszler Mátysné, dr. Varga Kálmánné, Némák Istvánné, Holcsek Antalné, Paravicini Jenőné, Ádám Endréné, Szabó Dezsőné, kir. csendőrkisola, (négy gyermek) dr. Csengődy Lajosné, (három gyermek) dr. Förster Kálmánné, Róm. kath. plébánia, Malinovicz I-né, Szenthe Lászlóné, Krajcsovics Gyuláné, Mayer Kálmánné, Mayer Vilmosné, Zsebe Antalné, Telnáyné Istvánné, Zelenka Ottóné, Duda Lajosné, Dankó Antalné, Galgó Józsefné, Horváth Lajosné, Szenczy Kálmán, Kovács Gyuláné, László Lászlóné, Holczer Gyuláné, Wolf Mihályné, Lesták Jánosné, Kovács Gézáné, Bartha Rezsőné, Ponnyai Sándor, Omilyák Flórisné, Klemen Józsefné, Ender Istvánné, Kromek Lajosné, Gáspár Vilmosné özv. Rákos Gyuláné, dr. Polatsek Arminé, Morics Györgyné, Horváth Gézáné, Kiss Gyuláné, Nagy Józsefné, Friedrich Gyuláné, Polk Ferencné, Cservenszky Jánosné, özv. Solcz Jánosné, Papp Albertné, Hegedűs Gyuláné, Elsner Gasztánné, (2 gyermek) Vitéz Gerly Gézáné, Schiffer Róbertné, m. kir. Vámsőrség, Borvan Pálné, Holczer Hugóné, Kun Bertalané, dr. Kovács Józsefné, Geschreit Józsefné, Wehovszky Istvánné, Csosnor Mátysné, Pentka Józsefné, Osztróvics Ödöné, özv. dr. Németh Dezsőné, Mikula Aladárné, Szende Ferencné, Szilárdy Istvánné, Gaál Dezsőné, Praznovszky Sándorné, Tóth Gyuláné.

Az akcióra adakoztak ezenkívül:

Krajcsovics Gyula, hetenként 10 kg. kenyér, Cserháthy László, 50 kg. liszt. Képzőmunkások: Krudy testvérek 250 ezer kor., Turul nyomda Shóig havi 200 ezer kor., Upponyi József, Horváth László lelkész egyenként 120 ezer kor. Dorosynák Géza 240 ezer kor. dr. Deuth Manó, 200 ezer kor. Biheller Jakab 200 ezer kor. Rauchverger Mór, Bogenglück I. Blau Márkus, Friedmann Rezső, Widder Lajos, Klein L. Márkus, egyenként 100 ezer kor. Szauer Andor, Székely Jakab, Wetzler Miksa, egyenként 200 ezer kor. Kovács Béla, 500 ezer kor. Kalikó est részadománya 400 ezer kor.

A város belterületén folyó akción kívül hasonlóan a Bányakolónia és az Acélgáry kolónia területén is, amely utóbbitől már a mult számunkban beszámoltunk.

Bátran elmondhatjuk, hogy az akció oly hatalmas arányokat öltött és oly meglepő eredménnyel ölelte körül a szűkölködőket, hogy példát vehetnek rólunk más városok polgárai is.

Vajha meghallaná szegényeink hálaát Trianón is!

Néhány szó a „Bányász Ház”-ról.

Hallomásból szereztem tudomást róla, hogy egyes bányások egy gyűjtővet köröztetnek, melyben az aláíró bejegyzik abba, hogy havonkénti keresetéből, egy napra ebből bérét a főállítandó „Bányász-Ház” javára levonásba hozza.

Közérdekű célt kívánok szolgálni, amiód egy általam jól ismert, ilyen „Ötthon” működését bocsajtom közre.

A felvidéki bányamunkások szervezete a háború elteltével Rózsahegyben alakult. Az egyesület központja Rózsahegyben lett elhelyezve, mely a fenti címen kívül még az „Ingyes munkaközvetítő” szerepét volt hivatva betölteni. Építettek is egy egyesületi helyiséget, szép kupolával egy emeletnyi magasságban, ahol az iroda helyiségek, a titkár 3 szobás, és a portás egy szobás-konyhás lakása nyertek elhelyezést. Szociális szempontból nézve a dolog az igen célérthető lát-szott, mivel ezen intézmény hét személyt foglalkoztatott s ennél fogva öt családnak nyújtott biztos megélhetést. Volt ott egy felhatalmu titkár, egy főkönyvelő, egy segédkönyvelő, egy levelező, egy iktató, egy mérnök és egy gépirőlelője. Megjegyzem a mérnök alárendeltje volt a titkárnak, aki még a háború alatt mint bőszerűdó vájár kereste meg napi kenyért a karvini szénbányákban. Tehát heten voltak igaz hogy dolgozunk nem igen volt, mivel az egyesület tagjainak 90 százaléka Magyarországon dolgozó lőptő tőtok képezték, kiknek tagsági díjait a honi bányákolt jegezek kíséretében, minden hónap közepén egy összegben nyújtották át a fenti hivatalban, tehát csak iktatni kellett, de annál inkább akadt más munkák, valahogy úgy alakultak a dolgok, hogy minden héten fölmerült vagy egy Szepes-lőltő, vagy gömőri, korompai, handlovai, vagy egy prágai utnak a szükség-sége, mely hivatalos kiküldetés mindig 2-3 napot vett igénybe és melyre a titkár rendszerint hol egyik, hol másik hivatalnok kísérte el.

Legutóbb 1924. őszén jártam fent, mely alkalommal lejelentkeztem a titkárnál egyben átnyújtottam neki az igazgatóságól, általam küldött tagságiilleték pénzeket kérve annak nyugtázását. Nagy meglepetésemre a titkár nem fogadta el a pénzt és a könyvelőhöz utasított, lementem a könyvelőhöz az szintén nem vette át az összeget. Kezdtől gyűsszű lenni a dolog előttem annál is inkább mivel láttam, hogy senkisé megzi munkáját a

dorné, Omilyák Flórisné, Klemen Józsefné, Ender Istvánné, Kromek Lajosné, Gáspár Vilmosné özv. Rákos Gyuláné, dr. Polatsek Arminé, Morics Györgyné, Horváth Gézáné, Kiss Gyuláné, Nagy Józsefné, Friedrich Gyuláné, Polk Ferencné, Cservenszky Jánosné, özv. Solcz Jánosné, Papp Albertné, Hegedűs Gyuláné, Elsner Gasztánné, (2 gyermek) Vitéz Gerly Gézáné, Schiffer Róbertné, m. kir. Vámsőrség, Borvan Pálné, Holczer Hugóné, Kun Bertalané, dr. Kovács Józsefné, Geschreit Józsefné, Wehovszky Istvánné, Csosnor Mátysné, Pentka Józsefné, Osztróvics Ödöné, özv. dr. Németh Dezsőné, Mikula Aladárné, Szende Ferencné, Szilárdy Istvánné, Gaál Dezsőné, Praznovszky Sándorné, Tóth Gyuláné.

Az akcióra adakoztak ezenkívül: Krajcsovics Gyula, hetenként 10 kg. kenyér, Cserháthy László, 50 kg. liszt. Képzőmunkások: Krudy testvérek 250 ezer kor., Turul nyomda Shóig havi 200 ezer kor., Upponyi József, Horváth László lelkész egyenként 120 ezer kor. Dorosynák Géza 240 ezer kor. dr. Deuth Manó, 200 ezer kor. Biheller Jakab 200 ezer kor. Rauchverger Mór, Bogenglück I. Blau Márkus, Friedmann Rezső, Widder Lajos, Klein L. Márkus, egyenként 100 ezer kor. Szauer Andor, Székely Jakab, Wetzler Miksa, egyenként 200 ezer kor. Kovács Béla, 500 ezer kor. Kalikó est részadománya 400 ezer kor.

A város belterületén folyó akción kívül hasonlóan a Bányakolónia és az Acélgáry kolónia területén is, amely utóbbitől már a mult számunkban beszámoltunk.

Bátran elmondhatjuk, hogy az akció oly hatalmas arányokat öltött és oly meglepő eredménnyel ölelte körül a szűkölködőket, hogy példát vehetnek rólunk más városok polgárai is.

Vajha meghallaná szegényeink hálaát Trianón is!

Hírek és különféle.

A temető utjai teljesen járhatatlanok, a gondozásnak legkisebb jelet sem mutatják. Nyáron is oly egyenlet-nek, hogy bokatorés nélkül csak a legnagyobb vígyázattal járhatók. A sáros időben pedig a bugaci és kisbürgözi temetőket is lepiálják elhanyagoltságukkal. A publikumot így valóban rákény-szerítik, hogy ne áldozzon a kegyeletnek mert egy-egy kalocsai vagy cipő nem könnyen adódik a mai nehéz időkben. Hallatszanak is keserű kifakadások az il-letkezők ellen, hiszen egyik legfoglal-masabb utja Salgótarjának, hova heti 4-5 temetésen több száz ember megy leróni a kegyelet adóját. Egy kis gon-dossággal pedig olcsón meglehetne javi-tani az utakat nem szükséges oda moka-dni ut, gyalog utakról lévén szó. Elég volna az utat domborura feltölteni, a kétoldali vízlevezető csatornáiból kikerülő földdel és salakkal bőven beborítani. Ma azonban az ut közpe vizes árok, melyben mindenki úgy bukdácsol ahogy kedve tartja, E javító munkákat a város foglaltai a nagyvállalatokkal könnyen el-vezethetik. Csak akarni kell és rendben lesznek a temető utjai.

Köszönetnyilvánítás. Megbol-dogult férjem elhunyt alkalmából meg-nyilvánult általános részvételt hálás köz-szönetet mondok mindazoknak akik kor-zárú küldésével vagy részvétl nyilvánít-sukkal a temetésen való megjelenésük-vel fájdalmunkat enyhíteni szívesek vol-tak, így különösen az Ispartestületnek, a szobáparosoknak, a város közönségének O.M.K.E.-nek Özv. Pető Lászlóné és gyermekei.

Lemondás. A Nógrád-Honti kul-tura c. tanügytársadalmi havi folyóirat szerkesztőségéből, Vadkerti Béla lapunk belmunkatársra önként kitépést s társszer-kesztői minőségéről lemondott. Helyét a szerkesztőség a legközelebbi összejövetel-en fogja választás útján betölteni. Vad-kerti Béla a lap irányítói között, három éven át viselte a szerkesztői tisztséget és ezen idő alatt a lap szellemi színvonalának emelésében lelkes szívet vett részt. A szerkesztőségből való kiválasztás nem jelenti azt, hogy a tollal örökös jegyzetvűne-t költött mert mint értesülünk továbbra is hatékonyan törekszik közreműködni, mint egyszerű közkatona a Nógrádi Kul-tura hasábjain, vármegyénk szellemi presztí-sének kidomborításában és kiemelésében.

Meghalt a meszhallgatás közben Komár Jakab 75 éves mezőgaz-dász munkás, kazári lakos a npokban este, lámpagyújtás után arra kérte tiszves unokáját, hogy meséljen neki valami történetet az általavető gyermeknapjáról. Az öreg azt fekvőhelyén ülve hallgatta, de alig olvasott a fiu néhány sort, a jó apó lassan hanyat dőlt, kettőt-hármat horkolt, a liu odament hozzá, ébreszt-gette, de az álom örökre lezárta szemét és többé nem hallgatta, a szép történe-tet a jó nagypapa, aki még az nap is tett-vett és járkált a faluban is ügyes-ba-jos dolgai után.

A városi tisztvisor a polgári iskolában f. hó. 14-én (vasárnap) délelőtti 11 órakor a csecsemőbetegségek társadalmi vonatkozásairól a közönség felmőtt tagjai részére előadást fog tartani. Belépődij nincs.

Meghívó a Máv. Segédtisztí Kőr dalárdája február hó 14-én 20 órai kez-dettel a nagyállomás vámvihatali helyisé-gében táncol egybekötött dalos estélyt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a Rendezőség. Belépődij nincs. Hídegetelekről és italokról gondoskodva van. Tánclöz a vasutas zenekar muzsikál.

Kalikó est. 6-án este az acélgáryi tiszti kasznó összes termei régen látott látványosságot mutattak s régen hallott vígalmotól voltak hangosak. Reguly Árpád körültekintő rendezésében ez este lett megtartva a Kalikó-dominós est, amelynek keretében festői csoportok-ban 86 kalikós vonult fel nagy öröme-re és mulatságra a kalikónélküli résztvevők tömegében. Este fél 10 órakor nyíltak fel a női és férfi sorok elzáródottak, amelyeken át a virágos pálcás sorok egymással öszetelálkozva felvonuló párokat alkot-tak. A függöny mögötti zenekar csárdás ütemeire, a négyes hatodik figuráját járta trefás öszzeravarodással az egész terem betöltő örösz-fekete tömeg. A következő percekben föl fel a függöny s a női ru-hába öltözött zenekar nagy derűltség köz-

ben harsant rá a népszerűbbnél népszerűbb táncdarabokra. Vége hossza nem volt a sok tréfának és mulatságnak. Hol kalikos zenészek zenditettek rá egyik sarokban egy „Dorfmusik”-ra, hol serpentin eső esik, hol uszó kacsák gurulnak a lábak alatt s a fő, hogy senki se ismeri egymást. A legkésőbb felismert nő díjat Brezina Gyuláné, a férfit díjat pedig Légrady Ferenc nyerte. Bizony öreg reggel, szinte délelőtti lett mire az utolsó párok is elvonultak a „had színtérrel”. Mindenki mindenesetre egy kedves feledhetetlen farsangi est emléket vitte haza magával, ami leginkább Reguly Barta érdeme. Az est, dacára hogy belépődij nélkül volt rendezve 855.000 K tiszta hasznót hozott, amit a rendezőség a mulatság közben sem feledkezve meg a nyomor tanýáról fele-fele részben az Acélgvári nöegylet s a városi szegény gyermekek ebédelte-tése céljaira juttatott.

Halalozás Teszák Antal acélgvári munkás felesége, sz. Hainisch Anna, hosszú betegség után f. hó 10-én este a haldok-lók szenteségének felvétele után 29 éves korában meghalt. Egy leánykaja maradt. Temetése f. hó 12-én délután volt nagy részvél mellett.

Ertesítés. A Művezetők Országos Szövetsége, 17 számú bányatelepi fiókjának folyó hó 13-ra tervezett mulat-sága a bányászrendséltenséggé miatt, bi-zyonlatlan időre elhalasztatik. Az El-nökség.

Böjti esték A 21-iki vasárnapkal kezdődő böjti időszak minden vasárnap-ján d. u. 5 órakor vallásos estély lesz az evangélikus templomban, amelyeken elő-adás ének zenei mulatságok és vallásos szavalatok fogják a lelki elmélyedést elő-mozdítani.

Műsoros estély a Hirschgyárban. A hirschgyári Levente Egyesület f. hó 7-én méreteiben és előadott számainak nívóját tekintve ritka szép műsoros estélyt rendez-tett. Az Olvasókört teljesen megtöltötte kö-zöség úgy látszik megértette a Levente Otthon felállításának szükségességét, mert eléjétől végig a legnagyobb figyelemmel kísérte a számokat, amelyek közül nem egy könnyeket csalt a hallgatók szemébe. Minidájt a Horváth Géza gyárvezető ál-tal tartott prólog komoly hangja megfeste-tte az est hangulatát, amit csak emelt a Máv. dalárda Hízekegye. Tuska Pál levente Serecs Imre dacos darabját „A Hízekegyet” szavalt. A Stankovics János által dirigált ker. szoc. dalárda dalai sok tapsot arattak, amit Horváth Lóránd korát meghazudoló kétségességű szavala-ta követelt. Lamperth Géranak egy felvónásos történelmi színdarabja Rákóczi lo-bogója következt a műsoron, amelynek meghatározó hangulata sok szemet nedvést tett. Kitértek jó színészi készségükkel Proza Vencel, Zorkó Rezső, Fekete Pál, Galvász Ferenc, Bozó Pál, Nyerges Lajos, Korejsik Hermann és Tuska János. A felvonás végén a leventék egy gyönyörű lelkesítő indulót énekeltek, amit a közön-ség lelkesen megújított. Az ünnepi beszédet Szántay István lapunk felelős szerkesztője mondotta nagy hatással fej-tegetve a levente mozgalom vezető gón-dolatait. A Stepanek Sándor által vezé-nyelt Máv. dalárda dalegyvelege kitűnően sikerült s az utána következő Vilezál Richárd vezette vonós négyest a közön-ség nem akarta leengedni a színpadról. De megis érdemeltek, játéku elsőrang volt, előadás és hatás tekintetében egy-aránt. Mihálk Pál irreverencia dalai sok tapsot arattak, míg a „Tegezés” című kis tréfás darabban Szabó István Jediciska József és Fekete László keltettek nagy derűtséget. A nagy sikerű estét estét a Hymnus szövegét, amely után tánc kö-vetkezett. Az estély rendezősége derék és jó munkát végzett. Amint értesültünk ez irányban különösen Varga, Rác és Szabó István buzgólkodtak.

Meghívó. A Salgótarjáni „Luther Szövetség” Ifjúsága. 1926. február 14-én vasárnap este 8 órakor „Vadász” szálló nagy termében jótékony célú műsoros far-sangi estélyt rendez. Belépődij 15.000 K. családijeg (3 szem) 40.000 korona. A tiszta jövedelem 50 százaléka a bányász-rendséltenség áldozatainak család tagjai részére fordíttatik.

Ebédakció az Acélgváriban.

Mult számunkból elnézés folytán kimaradt nemesszív adakozóknak, névszerint: Ur-mosy Kálmán, Szilvásy Ferenc, kik márc-i-ig 1-1 gyermeket kosztolnak, valamint Kmeth Lajos, ki havonta 100.000-val az özv. Gergely Jánosné, Malomhegyi Gy. Vicsosvsky R. Vertich A. és Janikovszki D., kik havi 50.000K-val járulnak az ak-cióhoz, ezuttal mondunk köszönetet. A Calico est jövedelméből, a hangulatos es-tély főrendezője 455.000K-t juttatott Oláh Miklós igazgatótanító címén az acélgvári ebédakció javára. A rendezőség nemes szocialis érzékről tesz tanúságot adomá-nyával, melyért ezuttal mondunk köszö-neket az A. Gy. Nöegylet nevében. A jóté-konyaság érdekében, hasonló önmegadóz-tatás végett követendő példának állítjuk.

Jubileált a „Salgótarjáni Kath. Temetkezési Egylet”!

F. hó 7-én délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlést a fentnevez-tett egyesület. 1901 januárjában alakult, — mint tisztán jótékonyági, altruista in-tézmény — a helybeli róm. hath. pap-ság kezdeményezésére s jelenleg is — 11 év óta — Herczegh József esperes plébános elnöklése alatt működve folytatja tagjai-al, illetőleg elhunyt tagjainak családjai-al szemben áldásos tevékenységét.

Az egyesület rekláma nem szorul. Elégé ajánla azt minden keresztény csalá-d figyelmébe azon örvendetes tény, hogy míg a közelmúlt gazdasági összeomlás következtében ugyszólván minden hasonló intézményünk tönkrement, addig ez egye-sület ma is él, sőt virágzik. Tagjainak száma rohamosan szaporodik, hiszen csekély beiratkozási- és tagdíj felizetése el-lenében, mely díjakért az egyesület al-kalmazottja minden tag lakását fölkeresi havonként, jelenleg egy tag elhalálása esetén pár óra múlva egy millió koronát ad ki az elnök az elhalt tag családjának temetkezési segély címén! Bövebb is-mertetés az egyesületről és felvilágosítá-sokat az esetleges érdeklődőknek készség-gel ad a jelenlegi elnök és a pénzbe-szedő.

A jubiláris közgyűlés jelentéseiből kitűnik, hogy az együletnek eddigi elnö-kei a következők voltak: néhai Borbás György s. lelkész, Fejér Miklós volt s. lelkész, jelenleg litkei plébános, néhai Göbl Henrik s. lelkész, néhai Gleidura Géza apátplébános, Herczegh József esp. plébános jelenlegi elnök.

Alelnökei: Földi János jelenlegi nyugd. acélgvári munkás, Holcsek Antal és Janikovszky Dániel. Pénztárnoka kez-dettől fogva: Holcsek Antal nyug. állami iskola igazgató, jelenleg a Salgó-tarjáni Takarékpénztár pénztárnoka.

Jegyzője kezdetől fogva Omilyák Floris í. tanító volt, lemondása folytán jelenleg Ferenc József acélgvári altiszt a közkedvelt jegyző.

Az egyesület vezetősége ma a kö-vetkező: elnök Herczegh József, alelnök Janikovszky Dániel, pénztárnok Holcsek Antal, ellenőr Kurucz Lajos, jegyző Fe-renc József és 24 tagu választmány.

A jubiláris közgyűlésekről csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy az egyesület azzal ünnepli meg 25 év fennállását, hogy egyhangú lelkesedéssel magává tette a választmány javaslatát, mely szerint az évforduló méltó megünneplésére megöntöti a világháború alatt a Hazaol-tárára elvitt cirka 330 kg.-os középső ha-rangot.

Örömmel szögezzük le ezzel kap-csolatban azon tényt, hogy a mai önző, sivár világban is nagy többségben van-nak azok, akik előtt az Isten, Haza fo-galma szent!

Legyen szabad záróképen ez arány-lag nagyon szegény munkásokból álló egyesület nemes gesztusára való hivatko-zással felhívni minden illetékes tényszer-vőket, iparvállalatok, tehetőz polgárok figyelmét arra, hogy tegyék lehetővé ha-tásos anyagi támogatásukkal a helybeli egyházaknak harangjaink pótlását.

Bányászors.

Folyó hó 8-án, hétfőn a kora dél-utáni órákban futótűzként terjedt el szer-esztés a város és közel vidékén keresztül, hogy a baglyasaljai bányák egyikében súlyos bányászrendséltenséggé történt s voltak kik négy-öt, de voltak kik husz-harminc halottról beszéltek. A tragikus hír megdöbbentette a szíveket, megren-dítette a lelkeket úgy a munkás mint a többi polgárságban, mintha egy árvíz, egy földrengés, az elemek összecségének egyöntetű katasztrófája zúdult volna a város környékre, úgy hatott az em-berekre.

Mindenféle fantasztikus mesék keltek szárnyra, terjedtek és hiteltelre találtak a laikusok között, csak azokon a jelleg-tesen gondterhes arcu, szénporlót piszoz. bányászlámpájukat cipelő, egymással majdnem mindig némán jövő-menő em-bereken nem lehetett látni mást, mint egy kesőbb vonással töltött, mely osztályos társaink tragikus esete felett érzett mély fájdalomukat jelképezte. Ők látták a ka-tasztrófát egyedül annak, mit a háboru-ban a katonák bajtársaiknak elsténél: sorsnak, bányászorsnak.

Ők, kik minden áldott nap leszáll-nak a föld méhébe, hogy ott felkutatva a természet rejtett kincseit, azokat nap-világra hozzák, hogy a gépek ezeknek táplálékot nyújtván elősegítsék az em-berség testi-lelki jólétét, nagyon jól tudják, hogy a természet ezen kincseit feltéve őri-akat eldobásáért bosszút áll, tehát ál-landó harcban állnak vele s nap-nap után elkészülnek arra, hogy egyik, vagy másik harcuk közülük elesik.

A természet a bosszuállás ezerféle-ségével igyekszik elriasztani a feltett tit-kaikt kutató emberiséget. Megbosszulja magát az által, hogy feltárt, napvilágra hozott kincseit egyenlőtlenül szórja szét a világon s ezáltal az elégedetlenség cső-váját dobja az emberek közé. A vele közvetlen harcban álló katonáknak ál-landóan sorvasztja, kinozza láthatatlan s érezhetetlen, de annál veszedelmesebb harcaival, a levegőt mételezőz gázaival itt-ott jelképes figyelemztetést is ad ki-kesőbb-nagyobb súlyú sebesítéssel s hogy kimutassa erejét, időközönként halálos párbajra kel az elszánt katonák kisebb-nagyobb csapatával mintegy megmentő-ként az emberiségnek, hogy a napvilágra hoz-tott kincseket s azok felszínrehozott több megbecsülésen részesítse.

A szerencsétlenség.

Hétfőn délután, 1—2 óra között a baglyasaljai Sára lejtakna egyik vágatá-ban dolgozó csapat kilýukadt a közel harminc év előtt felhagyott Andráskána egyik vágatába, honnan az áttört résen keresztül nagyobb mennyiségű víz tödült be a munkahelyre, mely elől a három tagu munkáscsapat menekülni volt kénye-tlen. A munkások ötven—száz lépésnyire futottak már el, midőn egyik közülük Bujtár Pál kabátját és óráját mentendő visszazaladt a munkahelyre. A másik két társa egy ideig várt reája, de midőn lát-ták, hogy a várható időn belül nem tér vissza, ő is társuk után, annak segíté-gére siettek. A közelben foglalatossodó két munkás látva ezek visszazaladását, rosszat sejtve továbbjelezték a veszélyt s midőn látták, hogy azok ketten sem térnek vissza, ő is a veszélyben forgó három bajtárs segítségére siettek. Ekkor már a két többi által jelzett veszély híre a nem messze tartózkodó Teschlag András főaknász Tóth Miklós munkással az öt em-ber segítségére sietett, majd még egy mun-kás valamivel később ezek után ment s fullasztó levegőt érezvén, lélegzetét, amennyire csak képes volt, visszatartva a kérdéses helyen az első öt munkást a földön fekvő a főaknászt és társát pedig összeroggya élettelenül találta. Minden ere-jét összeszedve, a körbe körbe belégle-ztett levegőtől szédülve menekült a ve-szedelmes helyről s felig álltán, többször összeesve a kijárat felé vándorolt, hol a szerencsétlenséget közelebb. Rögtön ál-mirozták a telepet s a közeli gépműhely személyzete, az üzemvezető a szomszéd Szanas lejtakna altistájával s a bá-nyaorvossal besiettek a bányába, telefo-

non kérve a salgótarjáni bányáigazgató-ságtól a központi mentőcsapat kiküldését. Közben a bánya ventilátorja, mely a vil-lamos vezetékek később kiderített egyik fé-vonaljára kapott rövidzárlat egyidejű vé-telensége folytán szünetelt, szintén meg-indult, úgy hogy a színhely felé való be-hatolás már ez által meglelt könnyítve s az elszánt csapat elérte a tragikus vég-zeti helyet, hol a hét embert a már fenn-tebb említett helyzetben találta. A szerencsétlenséket azonnal kiszállították a kül-színre, hol a bányáorvos a hét ember közül ötnél a halált konstataálta, míg Tesch-lag András főaknász és Tóth Miklós mun-kás teljesen eszméletlen kívül még élet-ben voltak. Időközben Salgótarjánból megjötték a Dréger-féle készülékek fel-szerelt mentők is s azonnal hozzáláttak nemcsak az életben levők eszméltre tértetéséhez, hanem a holtaknak nyilvánítot-tak felelesztéséhez is. Több órai kísérle-tezésük sikertelen maradt, mert a két elő közül Tóth Miklós még hétfőn este, Teschlag András pedig kedden este anél-kül, hogy eszméletüket visszanyerték volna meghaltak.

A katasztrófa áldozatai: Förtner Ist-ván 20 éves, nőtlen, családientartó Kakuk Sándor kis matyi nőtlen, Lukman Mátyás íj. 21 éves nőtlen, Miklós András nős 2 gyermek, Tóth Miklós nős, 1 gyermek, Bujtár Pál nős, 1 gyermek és Teschlag András nős, négy gyermek apja.

A bányahatóság még hétfőn délután kiszállt Baglyasaljára s azonnal megkezdte a vizsgálatot, ugyszintén a kir. ügyész-ség is.

A vizsgálat szerint a régi, felhagyott akna vágatában különböző gázok (szén-monoxid, széndioxid, hidrofli) vegyületei halmozódott össze, mely az áttört résen behatoló vízzel együtt került a munka-helyre s a boncolási eredmény szerint tiszta belélegzése feltétlen halálos lett volna a szerencsétlenekre még akkor is, ha banya ventilátorja ugyankkor műkö-dött volna, ép úgy a Dréger féle men-tőkészülék egy negyedórán belüli alkal-mazása is már sikertelen lett volna.

Az áldozatok temetése.

A szerencsétlenül járt hét bányász közül a hozzátartozók Miklós András te-metést Karancsberénybe, Bujtár Pál tete-mét pedig Salgótarjánba vittették, hol csütörtökön délután temették el őket nagy részvél mellett. A többi öt tetem a baglyasaljai bányagondnoksági iroda előtti kertben lett koszorúzott borítottan felravalatolva s a város és környéke sok ezerre menő lakosának részvétele mellet csütörtökön délelőtti 11 órakor megke-zdődött a szertartás. Teschlag András fő-aknász koporsója felett Dr. Csengődy Lajos evang. lelkész, Tóth Miklós felett Dr. Szabó Dezső református lelkész mon-dottak külön-külön szíveik markoló, mély hatású gyászbeszédet és imát, míg Kakuk Sándor, Förtner István és Lukmann Mátyás íj. koporsóit Herczegh József salgó-tarjáni esperes-plébános szentelte be. Buc-suztató beszédet mondtak: Králik Fe-renc nemzeti, képviselő a szociáldemok-rata párt, Csóka Vencel a soc. dem. bá-nyamunkásszövetség, Róth Floris banya ü. főtanácsos a vállalat és Percze az acélgvári és salgóbányai munkások nevében. A szertartás alatt a bányamunkás dalárda meghatározó gyászdalokat énekel s a kopor-sóknak a halottas kocsiakra való feltevése közben a bányazene a „Szerencsétlenség” című bányászdal játszóta szomorú, gyászos tónusban. Teschlag András kopor-sóját Pálfalvára szállították el, hol pénte-ken helyezték örök nyugalomra, míg a többi négy elesett hős a baglyasal me-tetőben, munkálkodásuk s tragikus végzetük színhelye fölött alussza örök álmát.

Amilyen szép volt bajtársi önfelá-dozásuk, úgy maradtan a szívekben meg-emlékők örökké.

Levente sorsolási

ívek aláíratók: Özv. Németh Fe-rencné papírkereskedésében, Hankus Györgyszertár, Takács Ferenc vegyeske-reskedés és a Munka szerkesztőségében.

Egy szám ára 1000 kor.

Húzá 1926 március 20.

Ördögök a földön

Maciste a pokolban

a napokban indult világkörüli ntjára ez a megrázó film,
amelyben Dante poklának félelmetes reprodukálására
ismer a szemlélő.

febr. hó 20. és 21-én.

A világhírű darab városunkban előadásra kerül:

febr. hó 20. és 21-én.

Tizenkétórás a munkaidő és akasztófa jár a sztrajkolóknak a szabadság országában.

Az orosz szovjetállam belső viszonyait a szélesebb körű nyilvánosság még mindig nagyon rosszul ismeri. Ennek oka az, hogy az orosz viszonyokról vagy a bolsevik sajtó közlő időközönként minden tárgyalgosságot nélkülöző tudósítást, vagy pedig olyan tudósítások és leírások jelennek meg, melyeknek szerzői kötelezettségi viszonyban vannak és ennél fogva nagyon is tekintettel kell lenniük egyes vezetőszerepet játszó bolsevik vezérekre. Legutóbbi időkben egy brünni gyáros üzleti ügyben járt Moszkvába, ahonnan levelet írt egyik barátjának, melynek egyes részletei a nyilvánosságot is érdekelné fogják.

Varsóból, Moszkvába ugynevezett gyorsvonaton utaztunk, melyen az utazás nem kevesebb, mint 34 óráig tartott. A szovjetállam hátterén a legszigorúbban ellenőrzik és átvizsgálják az utasokat és különösen a könyveket és az irományokat vizsgálják át tüzetesen. Az orosz vasutakon manapság nincsenek kocsiszatyók, hanem viszont itt vannak kemény és puha ülések, ami végeredményben egyre megy, aki puhaüléses kocsiszatyóban akar ülni, az többet fizet.

A pályaudvarok előtt hosszú sorban állanak fogataikkal az egymással folyton veszekedő ivostokok, vagyis kocsiok. Autótaxi nincsen, de viszont szállodák sincsenek. Egyetlen egy átszálló van csupán Moszkvában, ez is az utazó utasok számára állapított szállóhelye s eléggé szomorú állapotban van. A többi szállodában most katonák laknak, akik annak idején feladták a lakanyákat és még most is szállodákban laknak. A polgári lakások tömegszállások, minden személyre átlagosan három négyzetméternyi terület jut, úgy hogy az ember tulajdonképpen csak az ágyban érezheti magát otthon.

A moszkvai utcákon járkelők mind rosszul öltözött emberek. A nők és nyakendőviselőt megszűnt. A nők az utcán nyíltan cigarettázva járnak. Az egész város olyan mint valami cigánytábor. Egészen közönséges és megszokott dolog, hogy az utcán valamilyen nő egészen illetlenül magasra felkapja a ruháját és mert vizket a teste, hát nyilvánosan várakozdik.

Az utcákat alig világítják ki, és ezért kevésbé biztonságosak. Fialtarkorukból álló csoportok fosztogatják a járkelőket és a rendőrség nem egyszer képtelen megfékezni ezek garázdalkodását. Ha pedig elfogják ezeket a gyerkőcöket, akkor javítóintézetben helyezik el őket, ahol fiuk-lányok együtt nevelkednek minden erkölcsi felügyelet nélkül, úgy, hogy ilyen helyeken tizenkét éves anyák szinte mindennapos dologhoz tartoznak. Viszont, aki szigorúan akarja gyermekeit nevelni, ugyancsak megjárhatja. A brünni gyáros egyik régi ismerőse, aki egyébként diplomás mérnök létre most kocsisnak kénytelen beállni, tízéves fiát megverte valamiért. A gyermek felmentésére az apját reakciós érzelmek miatt a rendőrség három havi börtönrre ítélte, így a nádpálcazás elég drága dolognak bizonyult.

A lakosság teljesen elszegényedett. Senkinek bir új ruhát vásárolni. Egy öltözet új ruha körülbelül 12 millió magyar koronába kerül, egy pár cipő 1,700,000 korona, egy női bunda fazonja 37 millió koronába kerül. Ezenfelül a munkabérek hallatlanul alacsonyak. A mi pénzérté-künkre átszámítva a nem szakmunkás fizetése egy hónapra 30-45 rubel, vagyis 1,000,000-1,700,000 koronára rug. A szakmunkás jövedelme sem több 60-70 rubelnél, ami 220,000-260,000 koronát tesz ki. Egy tanító, aki különböző mel-lékreségei folytán 4 és fél millió havi jövedelemre tesz szert, elmondta a brünni gyárosnak, hogy nála is ünnepnap az amikor husz kerül az asztalra. Ruhát azonban nem vehet magának. Csak a régi ruhát hordja el, lassanként azonban az is mind tönkremegy. Sejtelve sincs arról, hogy aztán mi lesz vele.

Ezenfelül az orosz munkásoknak munkaidője tizenkétóra. A nyolcórás munkaidőt ott a szabadság országában nem ismerik. A legtöbb üzem állami tulajdon. Ezekben halálbüntetés terhe alatt viszik a sztrajkolást. A magánüzemekben viszont a sztrajkolást osztályöntudatos

proletár kötelességnek tartják, valamint a hallatlanul súlyos adóterhekkel tönkreteszik a kapitalista vállalkozásokat. A legtöbb is egy szerb állampolgár engedélyt kapott egy állami birtok művelésére. Mikor az üzem sikerült rövidesen felvirágoztatni, váratlanul olyan súlyos adót róttak ki rá, hogy kénytelen volt mindent hátrahagyva külföldre menekülni, ami nagy nehezen sikerült is neki.

Mindenütt rendőröknek figyelik az embereket. minden pillanatban elkészülve lehet az ember, hogy rosszakaratu szomszédjának feljelentésére börtönrre vetik, vagy agyonlövik. A legkülönösebb, hogy az egész óriási területű Oroszországban mindössze is 400,000 szervezett bolsevista van, akik a többi 150 millió főnyi lakoságon rémuralmat gyakorolnak.

17/1926 végreh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-ja értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1925. évi 16. P. 47106/3 számú végzése - következtében Dr. Procska Pál ügyvéd által képviselt Tatay Lajosné javára 4000000 K. s jár, erejéig 1925. évi dec. hó 10. n. fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 37500000 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m. az 1925. PK. 5755. sz. vhtási jegyzőkönyv 1-17. sz. alatt összeírt gazdasági felszerelések, ökrök, lovak nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésen a salgótarjáni kir. járásbíró 1925-ik évi PK. 5755. számú végzése folytán 40000000 kor. tőkekövetelés, ennek 1925. évi nov. hó 16. napjától járó 18% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 3571100 kor.-ban bíróság már megállapított költségei erejéig Zagyvapálfalván, vhtást szenvedett bérleten leendő megtartására 1926. évi február hó 18-ik napján délután 2 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-jai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt végrehajtási ingóságok mások is le- és felülajánlatlathat és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik. Salgótarján, 1926. évi január hó 28. napján.

Török
kir. bírói végrehajtó.

Salgótarján r. t. város polgármesterétől.
512/1926. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a nemzetgyűlési képviselő választók 1927. évi névjegyzék tervezetének összeállítására hivatott összeíró küldöttség Salgótarján r. t. városnak mind az öt szavazó körében f. évi február hó 16-án kedden délután 2 órákor kezd meg működését és február 17-én délután 2-5 óra közt folytatva február hó 19-én (pénteken) délután 2 és 5 óra közt fejezi be, minden szavazó körben külön helyiségben.

Az összeíró küldöttségek eljárása nyilvános, a küldöttség tárgyalásán felszólalhatnak azonban csak annak van joga, aki választói jogát igazolni kívánja.

Aki számláló lapot nem adott be január 1-10-e között, az jogosult ebből a célból lakása szerint illetékes összeíró küldöttség előtt megjelenni és lapját benyújtani.

Idézésre a küldöttség előtt mindenki köteles megjelenni és felhívásra vonatkozó okmányait bemutatni.

Az, aki idézésre alapos ok nélkül meg nem jelenik, a küldöttség elnöke által pénzbírsággal büntethető.

Az összeíró küldöttségek az egyes szavazó körökben az alant megnevezett helyiségekben fognak működni:

1. szavazóköri küldöttség: várdházán Nekám István jegyző hivatalos helyiségében (1. emelet 19.)

2. szavazóköri küldöttség: a központi elemi leányiskola épületének igazgatói irodájában (Iskola-ucca.)

Salgótarjáni APPOLO MOZGÓ heti műsora

Szombat	Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Feb. 13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
Gyorsabb a halálnál Harry Piel		A zendai fogoly		A Végzet asszonya		

kezdeté hétköznap este 8 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és 8 órakor.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1926 április 17-28.

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara.

Vámszabadraktár. A legjobb eladási alkalom. Személy, áruszállítási kedvezmények a bel- és külföldi vasutak és hajózási társaságoknál. Vízumkedvezmények.

Központi iroda: Budapest, V. Szemere ucca 6. Tb. képviselő: Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara Miskolcz.

Ne dobjon el

egy ALTESSE cigaretta papir bori-téket sem, mert megfosztja vele magát a reményről is, hogy részesüljön az évente több

100.000 pengőt

kitevő jutalmakban,

Órizz meg és küldje be őket.

Nem sorsolás!

Jutalom kiosztás minden május és november 15-én.

A salgótarjáni járás főszolgabírájától
602/1926. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nógrád és Hont egyelőre egyesített vármegyék salgótarjáni járásához tartozó Zagyvapálfalván körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett imoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állásra férfiak és nők egyaránt pályázhatnak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, legalább négy középszintű sikeres elvégzése, eddigi alkalmaztatásukat és a polgármesteri alatti viselkedésüket igazoló bizonylatokkal felszerelt pályázati kérelmüket hivatalomhoz f. év február hó 20-ig annál is inkább adják be, mert a későbbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalma a XI. fizet oszt. nak megfelelő illetmények.

A választás határnapját később fogom megállapítani.

Salgótarján 1926. évi január hó 26-án.
Veress Zoltán s. k.
főszolgabíró.

3. szavazóköri küldöttség: az ipartestületben.

4. szavazóköri küldöttség: az acélgépi ártistai körben.

5. szavazóköri küldöttség: a Forgács-ucca állami elemi iskolában.

Salgótarján, 1926. január 29-én.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

Ki tud eladni?

Női kézimunkát

függöny-, ágy- és asztalterítőt, futót, gobelint, csipkesebekendőt stb. hasonlókat.

A fentiekben kívül állandóan vásárolók: szőnyeget, szobrot, modern és antik dísz tárgyakat ékszereket, régiségeket, gyűjteményeket stb. cikket.

Postán megtekintésre küldött árut saját költségemen bérmentve szállítok vissza, ha a vételárban meg egyeznem tudnánk.

Nagyobb értékű kínálat esetén kívánatra leküldöm megbízottmat

Ez nem jár semmiféle kötelezettséggel az eladóra.

A fenti tárgyakért én fizetem a legjobb árat emellett minden valóban értékes cikkre vevő vagyok

Saját érdekében írzem meg e lapot és közölje címetem ismerőseivel is, kik ezért halásak lesznek Önnek.

Társulok: Abbazia. Kiállításokon részt vesz az utódállamokban és világpiacon.

Fehér József

Budapest V. Szabadsg-tér 5.

Walter magántanfolyam

Budapest, VIII Rákóczi ut 51 sz.

Előkészít: középiskolai, összevontmagániskolákra érettségire, vizdikeket is.

Tisztviselőknek nagy kedvezmény.

Hirdessünk: A

MUNKA

politikai

hetilapban!!

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim!

VÉGRE

meggyőződtek arról, hogy az olcsó maradvékárban BUDAPEST

32 Király-ucca 32

csak az udvarban.

legelőnyösebb kiszolgálással, feltűnő keltő olcsó árak mellett vásárolnak

Árak ezekben

méter fehérített gyapott vászon vagy 3 drb. kintű pohár-törles 29

méter alom, mosott vászon, divat delén, vagy 3 drb. bór-erős törülköző 35

méter kanavász angin, vagy 12 drb. szép szobor 39

méter selyemfűző kilt, vagy 3 drb. himettt női ing vagy nadrag 69

méter duplászéles gyönyörű női szövet v. 3 m. lakást díszítő faldísz 87

méter 140 cm. széles férfiöltönyzövet, vagy 3 m. duplászéles Crepe de Chine 198

u. m. 2 m. hosszú fehérített lapos 459, virágos vatta paplan darabja 188, kész paplan: lapos darabja 98, vasárás alonadrág köper méter 22, továbbá kétfesték, női és férfi szövetmaradvék minden elfogadható árral

Postal rendelést pontosan teljesítünk